

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 696/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Baran
Sędziowie:	SSA Anna Kowacz-Braun (spr.) SSA Wojciech Żukowski
Protokolant:	Iwona Mrazek

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2021 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Funduszu(...) w W.

przeciwko M. O. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 14 grudnia 2017 r. sygn. akt I C 994/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu treść:

„I. zasądza od pozwanego M. O. (1) na rzecz powoda (...) Funduszu (...) w W. kwotę 165.819,57 zł (sto sześćdziesiąt pięć tysięcy osiemset dziewiętnaście złotych 57/100) z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego M. O. (1) do nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości S. gmina D. obj. KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w D. V Wydział Ksiąg Wieczystych i do sumy hipoteki umownej zwykłej w kwocie 180.000 (sto osiemdziesiąt tysięcy) złotych;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego M. O. (1) na rzecz powoda (...) Funduszu (...) w W. kwotę 15.508 zł tytułem kosztów postępowania z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego M. O. (1) do nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości S. gmina D. obj. KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w D. V Wydział Ksiąg Wieczystych.”;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie,

3. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Anna Kowacz-Braun SSA Barbara Baran SSA Wojciech Żukowski

Sygn. akt I ACa 696/18

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 23 czerwca 2021 r.

Strona powodowa (...) Fundusz (...) z siedzibą w W. wystąpiła z pozwem, w którym domagała się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwani M. O. (2) i M. O. (1) zapłacili solidarnie na jej rzecz kwotę 437 486,84 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 165 819,57 zł od dnia 15.05.2013 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

Na uzasadnienie wskazano, że dochodzona przez powoda kwota wynika z nieuregulowanej przez pozwanych umowy hipotecznego kredytu konsumpcyjnego, zawartej z poprzednikiem prawnym powoda tj. Bankiem (...) w dniu 27 sierpnia 2004 r.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 1 lipca 2016 r. Sąd Okręgowy w T. uwzględnił w całości roszczenie powoda.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwani M. O. (2) i M. O. (1) podnieśli, że powód nie jest uprawniony i nie może dochodzić opisanego w pozwie roszczenia z powodu jego przedawnienia, a nadto zgłoszone przez powoda roszczenie jest nieuzasadnione.

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa cofnęła powództwo w stosunku do pozwanej M. O. (2) w całości, wnosząc w tym zakresie o umorzenie postępowania. Z kolei w stosunku do pozwanego M. O. (1) powód zmodyfikował roszczenie w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 165 819,57 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 165 819,57 zł od dnia 13 maja 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu wg norm przepisanych w tym koszty zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego do nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości S., gmina D., objętej KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w D., V Wydział Ksiąg Wieczystych.

Postanowieniem z dnia 17 listopada 2016 r., Sąd Okręgowy w T., na skutek cofnięcia powództwa umorzył postępowanie w stosunku do M. O. (2).

Pismem z dnia 22 marca 2017 r. pozwany M. O. (1) podtrzymał dotychczasowe stanowisko podnosząc dodatkowo, że powód nie wykazał wysokości dochodzonego roszczenia, oraz skutecznego przeniesienia na jego rzecz wierzytelności stanowiącej przedmiot umowy cesji wraz z zabezpieczeniem hipotecznym. Pozwany zarzucił również, że wpis powoda w księdze wieczystej jako wierzyciela hipotecznego jest nieprawomocny gdyż został przez niego zaskarżony.

Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 14 grudnia 2017 r., sygn. akt I C 994/16, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 165.819,57 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 maja 2013 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 15.508 zł tytułem kosztów postępowania z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego M. O. (1) do nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości S. gmina D. obj. KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w D. V Wydział Ksiąg Wieczystych.

Sąd Okręgowy w Tarnowie ustalił następujący stan faktyczny w sprawie.

W dniu 27 sierpnia 2004 r. Bank (...) S.A. oddział w T. zawarł z M. O. (2) i M. O. (1) umowę hipotecznego kredytu konsumpcyjnego nr (...) (...), na mocy której Bank udzielił kredytobiorcom kredytu w kwocie 180 000 zł. Prawne zabezpieczenie kredytu stanowiła hipoteka umowna zwykła w kwocie 180 000 zł oraz hipoteka kaucyjna do kwoty 16 000 zł. ustanowiona na nieruchomości obj. KW (...) Sądu Rejonowego w R..

Ponieważ kredytobiorcy zaprzestali spłaty kredytu pismem z dnia 13 grudnia 2006 r. Bank (...) S.A. zawiadomił M. i M. O. (2) o wypowiedzeniu umowy kredytu informując jednocześnie, że termin wypowiedzenia wynosi 30 dni od daty doręczenia zawiadomienia. Jednocześnie Bank wezwał do spłaty całego zadłużenia, które na dzień 13 grudnia 2006 r. wynosiło łącznie 178 364,05 zł.

Wobec nieuregulowania zadłużenia w dniu 14 czerwca 2011 r. Bank (...) S.A. wystawił przeciwko pozwanym bankowy tytuł egzekucyjny. Postanowieniem z dnia 15 lipca 2011 r. Sąd Rejonowy w D. nadał ww. tytułowi klauzulę wykonalności. Na podstawie ww. tytułu wykonawczego wszczęte zostało postępowania egzekucyjne, które zostało następnie umorzone postanowieniem z dnia 29 października 2014r.

Następnie na podstawie umowy cesji wierzytelności nr (...) z dnia 14 maja 2013 r. Bank (...) S.A. w W. przeniósł na rzecz powoda (...) Fundusz (...) z siedzibą w W. przysługującą mu względem pozwanych wierzytelność.

Pismami z dnia 4 lutego 2016 r. powód reprezentowany przez (...) Banku (...) S.A. zawiadomił pozwanych o cesji wierzytelności, jednocześnie wzywając do spłaty kwoty zadłużenia w wysokości 435 483,37 zł, wskazując na możliwość rozwiązania sprawy na etapie polubownym. Pomimo wezwania pozwani nie uregulowali zadłużenia.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji wskazał, że w rozpoznawanej sprawie poza sporem pozostawała okoliczność, iż pozwany M. O. (1) wraz z M. O. (2) zawarli z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 27 sierpnia 2004 r. umowę kredytu, który został zabezpieczony hipoteką na stanowiącej własność kredytobiorców nieruchomości. Niesporna była również okoliczność, iż kredytobiorcy nie wywiązali się ze swoich zobowiązań wynikających z ww. umowy, oraz fakt, że powód zawarł w dniu 14 maja 2013 r. z Bankiem (...) umowę cesji, której przedmiotem była wierzytelność wynikająca z zawartej przez pozwanych z ww. Bankiem umowy kredytu.

Zdaniem Sądu Okręgowego wbrew zarzutom pozwanego strona powodowa wykazała w wystarczający sposób, że na skutek umowy z dnia 14 maja 2013 r. pierwotny wierzyciel zbył na jej rzecz wierzytelność przysługującą względem pozwanego, wynikającą z umowy o kredyt hipoteczny z dnia 27 sierpnia 2004 r. Powódka przedłożyła bowiem wyciąg z umowy cesji z dnia 14 maja 2013 r., a dodatkowo do umowy został dołączony również wyciąg z ksiąg rachunkowych zawierający dane dotyczące nabytych przez powoda wierzytelności, w tym wierzytelności dochodzonej w rozpoznawanej sprawie. Zdaniem Sądu I instancji nie było zatem żadnych okoliczności, które mogłyby podawać w wątpliwość skuteczność tej umowy. Podkreślił, że powód załączył do swojego pisma procesowego z 23.11.2016 r. załącznik w postaci wyliczenia odsetek od dochodzonej należności, a pozwany tego nie kwestionował i nie wskazywał żadnych dowodów mogących poddać w wątpliwość wyliczenia powoda. W konsekwencji sąd uznał, że jest ono prawidłowe, a odsetki zostały określone jako ustawowe z ich ograniczeniem do odsetek maksymalnych za opóźnienie zgodnie z art. 481§ 2¹ k.c.

Sąd I instancji odnosząc się do zarzutu przedawnienia zauważył, że zabezpieczeniem spłaty kredytu w rozpoznawanej sprawie była ustanowiona na nieruchomości kredytobiorców hipoteka w kwocie 180 000 zł. Pozwany M. O. (1) był zatem względem kredytodawcy zarówno dłużnikiem osobistym jak i rzeczowym. W związku z powyższym pozwany jako dłużnik osobisty ma prawo bronić się zarzutem przedawnienia. Wierzytelność z umowy kredytowej podlega natomiast trzyletniemu przedawnieniu (art. 118 k.c.). W niniejszej sprawie kwestią bezsporną było, iż zobowiązanie wynikające z przedmiotowej umowy kredytu stało się wymagalne w dniu 19 stycznia 2006 r., a jako objęte 3-letnim terminem uległo przedawnieniu z dniem 19 stycznia 2009 r. Natomiast pierwotny wierzyciel wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny dopiero 14 czerwca 2011 r., zaś nadanie klauzuli wykonalności temu tytułowi nastąpiło 15 lipca

2011 r. Biorąc zatem pod uwagę termin wypowiedzenia umowy kredytowej roszczenia powoda rzeczywiście uległy przedawnieniu.

Dalej Sąd I instancji wskazał, że powyższe nie stoi na przeszkodzie – na mocy art. 77 u.k.w.h. realizacji roszczenia głównego zabezpieczonego hipoteką zwykłą. Sąd wskazał, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie przysługuje zarzut przedawnienia, i to niezależnie od tego czy jest dłużnikiem osobistym czy tylko rzeczowym.

Dalej Sąd Okręgowy powołał treść art. 79 u.k.w.h. wskazując, iż cesja wierzytelności zabezpieczonej hipoteką dla skuteczności czynności wymaga wpisu do księgi wieczystej na rzecz nabywcy. Powyższe w niniejszej sprawie miało miejsce gdyż powód (...) Fundusz (...) z siedzibą w W. jest wpisany do księgi wieczystej, a zatem uzyskał przymiot wierzyciela hipotecznego. Zdaniem Sądu I instancji zarzut pozwanego co do nieprawomocności wpisów następcy prawnego w księdze wieczystej nie jest usprawiedliwiony.

Sąd I instancji stwierdził, że pomimo, iż roszczenie powoda względem pozwanego jako dłużnika osobistego uległy przedawnieniu, to nie stoi to na przeszkodzie do dochodzenia przez powoda roszczenia głównego z tytułu hipoteki. Powód nie domagał się natomiast zasądzenia odsetek, gdyż ograniczył żądanie pozwu do wysokości kapitału zabezpieczonego hipoteką, tj. do kwoty 165 819,57 zł.

Z uwagi na fakt, że pozwany odpowiada jako dłużnik rzeczowy strony powodowej, na podstawie art. 319 k.p.c. Sąd I instancji zastrzegł mu prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie jego odpowiedzialności do nieruchomości położonej w S., dla której urządzona jest księga wieczysta o nr (...), prowadzona przez Sąd Rejonowy w D., V Wydział Ksiąg Wieczystych.

Na zakończenie Sąd I instancji dodał, że sąd nie znalazł podstaw do odraczenia rozprawy wyznaczonej na dzień 14.12.2017 r. z przyczyn wskazywanych przez pozwanego tj. z powodu choroby. W szczególności sąd nie wzywał pozwanego do osobistego stawiennictwa i nie przeprowadzał już żadnych dowodów.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany M. O. (1), zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego oraz materialnego, tj.:

1) art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 214¹ k.p.c. poprzez uniemożliwienie stronie osobistego działania w procesie, mimo że pozwany powołał się na obłożoną chorobę i brak możliwości podróżowania, a w konsekwencji wyrok zapadł w postępowaniu dotkniętym nieważnością;

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, gdyż pozwany nie zaoferował logicznej argumentacji i dowodów na wykazanie, że doszło do skutecznego przeniesienia na jego rzecz wierzytelności dochodzonej pozwem wraz z hipoteką, a tym samym doszło do przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, w szczególności w odniesieniu do umowy cesji, załączników do tej umowy, aneksu nr (...) do umowy cesji wraz z załącznikami, formy tych dokumentów, a nadto pełnomocnictwo do zawarcia umowy cesji etc.;

3) naruszenie art. 3 i 8 u.k.w.h. i art. 6 k.c. poprzez ich niezastosowanie w następstwie bezpodstawnego nierozróżnienia pomiędzy skutecznością i prawomocnością wpisu wieczystoksięgowego o zmianie wierzyciela hipotecznego a możliwością korzystania z wpisu;

4) naruszenie art. 207 § 6 k.p.c. w zw. z art. 6 § 2 k.p.c. regulujących kwestie spóźnionego przedłożenia przez stronę powodową istotnych dowodów i skutków niewykazania, że dowodów tych nie mogła przedstawić na wcześniejszym etapie procesu;

5) naruszenie prawa materialnego: art. 509 k.c. w zw. z art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych w zw. z art. 79 ust. 1 w zw. z art. 8 u.k.w.h. i art. 95 ust. 1 Prawa bankowego w zw. z art. 6 k.c. poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji uznanie, że strona powodowa przez przedstawienie samej umowy przelewu wierzytelności wykazała skuteczne przejście wierzytelności dochodzonej pozwem, pomimo że dokument w postaci

wyciągu z ksiąg rachunkowych zawiera nieprawdziwą treść co do jego charakteru, a także został wydany o podpisany przez osoby nieuprawnione, przez co nie mógł stanowić w ogóle dowodu w niniejszej sprawie;

6) poczynienie wadliwych i sprzecznych z materiałem dowodowym ustaleń faktycznych, również szczegółowo zakwestionowanych w poniższym uzasadnieniu – w sposób szczegółowo wskazany w apelacji;

7) naruszenie art. 75c Prawa bankowego poprzez niezastosowanie przez Sąd I instancji tego przepisu, skutkujące przyjęciem, że na gruncie umowy kredytowej nr (...), roszczenie powoda stało się wymagalne na skutek złożenia przezeń wypowiedzenia umowy kredytu, mimo iż powód nie poprzedził go wezwaniem do zapłaty spełniającym warunki określone w art. 75c Prawa bankowego.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Strona pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie apelacji pozwanego w całości jako bezzasadnej i zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu przedstawiła swoje stanowisko w sprawie, odnosząc się do zarzutów podniesionych w apelacji i wskazując na ich bezzasadność.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zarzuty podniesione przez pozwanego w apelacji ocenić należy jako bezzasadne. Niemniej apelacja zasługiwała w nieznacznej części na uwzględnienie z uwagi na stwierdzone przez Sąd Apelacyjny z urzędu uchybienia w zakresie zastosowania prawa materialnego, a to regulacji dotyczących odsetek, o czym mowa będzie poniżej.

Najpierw odnieść należy się do zarzutów apelującego dotyczących naruszenia prawa procesowego, a dalej do zarzutów co do naruszenia prawa materialnego. Dopiero stwierdzenie braku naruszenia prawa procesowego, umożliwia przeprowadzenie oceny poprawności zastosowania prawa materialnego.

Na wstępie jako całkowicie bezpodstawny ocenić należy zarzut pozwanego co do naruszenia art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 214⁽¹⁾ k.p.c. poprzez uniemożliwienie pozwanemu osobistego działania w procesie z uwagi na chorobę. Zgodnie z art. 214⁽¹⁾ § 1 k.p.c. usprawiedliwienie niestawiennictwa z powodu choroby strony wymaga przedstawienia stosownego zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego. Pozwany nie przedstawił zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego, lecz faksem przesłał wniosek o usprawiedliwienie nieobecności wraz z zaświadczeniem lekarskim ZUS (...) (k.217-219), które jest nieczytelne i nie sposób na podstawie jego treści ustalić w sposób niebudzący wątpliwości jaki okres ono obejmuje. Zgodnie z art. 379 pkt 5 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. W niniejszej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca, ponieważ pozwany w toku procesu miał możliwość zajęcia stanowiska w sprawie poprzez składane pisma procesowe, a nadto pozwany nie był wzywany do osobistego stawiennictwa. Podkreślenia wymaga też, że pozwany nie wskazał na czym konkretnie miało polegać pozbawienie go prawa do obrony, tj. nie wskazał jakich czynności procesowych nie mógł przez to podjąć i jaki miało to wpływ na tok procesu.

W dalszej kolejności trzeba wskazać, że Sąd Apelacyjny podziela ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjmuje je za własne w związku z czym nie zachodzi konieczność ich szczegółowego powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27 marca 2012 r., III UK 75/11, z 14 maja 2010 r., II CSK 545/09, z 27 kwietnia 2010 r., II PK 312/09, z 20 stycznia 2010 r., II PK 178/09, z 08 października 1998 r., II KKN 923/97, OSNC 1999 r. Nr 3, poz. 60).

Nawiązując do sformułowanych przez apelującego zarzutów naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wyjaśnić należy, że przepis ten stanowiący wyraz zasady swobodnej oceny dowodów, określa granice tej swobody i wskazuje w jaki sposób sąd powinien ją realizować. Wynika z niego między innymi, że sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków prawidłowych logicznie, że może oprzeć swoje przekonanie jedynie na dowodach prawidłowo przeprowadzonych i na podstawie wszechstronnego rozważenia całego zebranego materiału

dowodowego, oraz że musi dokonać selekcji zebranego materiału, ocenić moc dowodową poszczególnych dowodów i dać prawidłowy wyraz wynikom tego wyboru i oceny.

W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980, nr 10, poz. 200; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, nr 17, poz. 655; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2000 r., III CKN 1049/99, LEX nr 51627; uzasadnienie wyroków Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2000 r., IV CKN 1097/00, LEX nr 52624; z dnia 29 września 2000 r., V CKN 94/00, LEX nr 52589; z dnia 15 listopada 2000 r., IV CKN 1383/00, LEX nr 52544; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2001 r., II UKN 423/00, OSNP 2003, nr 5, poz. 137; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2002 r., IV CKN 859/00, LEX nr 53923; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1050/00, LEX nr 55499; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., IV CKN 1316/00, LEX nr 80273).

Skuteczne przedstawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak: orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99, publ. OSNAPiUS 2000, Nr 19, poz. 732; z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, publ. OSNC 2000, Nr 10, poz. 189; z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, publ. Lex nr 53136; z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, publ. Lex nr 56096).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, za nieskuteczne uznać należy zarzuty podnoszone przez apelującego co do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w sposób przedstawiony w apelacji. Sąd Okręgowy w sposób jasny przedstawił istotne fakty jakie ustalił w realiach przedmiotowej sprawy zgodnie z dyspozycją art. 227 k.p.c., w granicach określonych przez żądanie pozwu i okoliczności faktyczne powoływane przez strony w toku postępowania, wskazując zarazem na materiał dowodowy, stanowiący podłoże dla tych ustaleń. Sąd Okręgowy dokonał również właściwej oceny materiału zgromadzonego w sprawie. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie daje się ona zakwestionować w kontekście zarzutów podnoszonych przez skarżącego w apelacji.

Pozwany bezzasadnie podnosi sprzeczność istotnych ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału. Sąd Okręgowy prawidłowo na podstawie zgromadzonych dowodów z dokumentów ustalił, że pozwany wraz z M. O. (2) zawarł umowę o kredyt umowę hipotecznego kredytu konsumpcyjnego nr (...) (...), który został zabezpieczony hipoteką umowną zwykłą w kwocie 180 000 zł oraz hipoteką kaucyjną do kwoty 16 000 zł, ustanowioną na nieruchomości obj. księgą wieczystą nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy w D.. Dalej trafnie ustalono, że kredytobiorcy zaprzestali spłaty kredytu wobec czego umowa kredytu została wypowiedziana przez Bank (...) S.A. pismem z dnia 13 grudnia 2006 r. Sąd I instancji także prawidłowo ustalił, że na podstawie umowy cesji wierzytelności nr (...) z dnia 14 maja 2013 r. Bank (...) S.A. w W. przeniósł na rzecz powoda (...) Fundusz (...) z siedzibą w W. przysługującą mu względem pozwanych wierzytelność. Pomimo wystosowanych wezwań pozwany nie uregulował zadłużenia. Ustalenia te zostały dokonane na gruncie zgromadzonych w sprawie dowodów z dokumentów, które ocenić należy jako zasługujące na obdarzenie ich wiarą.

W szczególności w rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości fakt wypowiedzenia umowy kredytowej oraz fakt zawarcia umowy cesji wierzytelności przez Bank (...) S.A. w W. ze stroną powodową (...) Fundusz (...), obejmującej swym zakresem również wierzytelności pozwanego z tytułu niespłaconego kredytu udzielonego na podstawie umowy z dnia 27 sierpnia 2004 r. Pozwany nie wykazał, żeby Sąd I instancji w tym zakresie uchybił zasadzie swobodnej oceny dowodów w sposób wyżej już zaprezentowany. W szczególności pozwany nie wykazał, że ustalenia Sądu I instancji

uchybiają zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Wręcz przeciwnie to argumentacja pozwanego zdaje się uchybiać tym zasadom. Jako niespójną pod względem logicznym ocenić należy argumentację, że w sprawie nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy, przy jednoczesnym braku uiszczania dalszych należności przez pozwanego na rzecz strony powodowej. Logicznie myśląc przyjąć należy, że skoro pozwany uważa, że do wypowiedzenia umowy nie doszło, to oznacza to, iż umowa kredytowa dalej go wiąże, a tym samym obowiązany jest on do jej wykonywania, w tym uiszczania kolejnych rat. Jednakże pozwany nie wykazał, że kwestionując skuteczność wypowiedzenia umowy, zarazem wypełnia ciężące na nim obowiązki wynikające z umowy. Pozwany również nie wykazał, że spełnił świadczenie dochodzone w rozpoznawanej sprawie. W szczególności nie przedłożył pokwitowań czy potwierdzeń przelewów dokonanych na rzecz strony powodowej. Nie przedstawił nawet własnych przekonywujących wyliczeń co do wysokości zadłużenia, które należałoby w tym aspekcie przeanalizować.

Bezpodstawnie apelujący zarzuca także naruszenie art. 6 § 2 k.p.c. w zw. z art. 207 § 6 k.p.c. – przepisów regulujących kwestie przytaczania faktów i dowodów bez zwłoki. Jak trafnie zauważyła strona powodowa w odpowiedzi na apelację, potrzeba powołania kolejnych wniosków dowodowych wynikała po podniesieniu przez pozwanego zarzutów w stosunku do zgłoszonego w sprawie roszczenia, co z kolei wymagało podjęcia dodatkowej obrony ze strony powodowej w sprawie celem odparcia zarzutów pozwanego. Złożone wnioski dowodowe służyły wyjaśnieniu istotnych okoliczności sprawy. Nie można przyjąć, że w tej sytuacji strona powodowa nadużyła przysługujących jej praw procesowych.

Reasumując, podjętą przez apelującego próbę podważenia ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie ocenić należy jako nieskuteczną. W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzuty skarżącego są bezzasadne i nie stanowią podstawy do podważenia swobodnej oceny dowodowej przeprowadzonej przez Sąd I instancji. Jak już wyżej wyjaśniono, skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. wymaga wykazania konkretnych i rzeczywistych uchybień popełnionych przez Sąd I instancji przy ocenie materiału dowodowego, niemniej jednak apelujący takich nie wskazuje, jak również Sąd Apelacyjny nie dopatrzył się takich uchybień w niniejszej sprawie. Zarzuty apelacyjne w tym zakresie są jedynie przejawem polemiki skarżącej z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi przez Sąd Okręgowy. Sąd I instancji w efekcie prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego dokonał poprawnych ustaleń faktycznych, odpowiadających dyrektywom art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 zd. 1 k.p.c.

W dalszej kolejności należy przejść na płaszczyznę oceny zarzutów pozwanego co do naruszenia prawa materialnego.

Nie można zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 75c Prawa bankowego, mającego polegać na braku poprzedzenia wypowiedzenia umowy o kredyt wezwaniem do zapłaty spełniającym warunki określone w wyżej powołanym przepisie.

Art. 75c Prawa bankowego reguluje kwestię wezwania kredytobiorcy do dokonania spłaty zobowiązania. Przepis ten został wprowadzony na mocy ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1854) i wszedł w życie dnia 27 listopada 2015 r. Zgodnie z art. 12 w/w ustawy banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosują swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym w/w ustawą.

W niniejszej sprawie Bank (...) S.A. pismem z dnia 13 grudnia 2006 r. zawiadomił M. i M. O. (2) o wypowiedzeniu umowy kredytu, informując, iż termin wypowiedzenia wynosi 30 dni od daty doręczenia zawiadomienia. Jednocześnie Bank wezwał ich do spłaty całego zadłużenia. Wezwanie doręczono im dnia 20 grudnia 2006 r. (k. 13). W dacie wypowiedzenia umowy kredytu nie obowiązywał art. 75c Prawa bankowego, a zatem powodowy bank nie miał obowiązku skonstruować wezwania w sposób odpowiadający temu przepisowi prawa. W konsekwencji pozwany bezzasadnie zarzuca, iż wypowiedzenie umowy kredytu nie spełniało wymogów określonych w tej normie prawnej. Należy podkreślić, że art. 75c Prawa bankowego nie ma zastosowania do umów kredytowych, które zostały już wypowiedziane skutecznie przed datą 27 listopada 2015 r.

Nie zasługuje na uwzględnienie również zarzut pozwanego co do naruszenia prawa materialnego (w szczególności art. 509 k.c.) w zakresie oceny ważności umowy cesji wierzytelności nr (...) z dnia 14 maja 2013 r. Umowa ta została zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Pod umową widnieją podpisy osób uprawnionych do dokonania tej czynności prawnej w imieniu stron umowy. Umowa cesji nie budzi żadnych wątpliwości, gdyż zachowane zostały wszystkie wymogi formalne przewidziane dla tej czynności. Z umowy cesji wynika, że strona powodowa nabyła roszczenie dochodzone w przedmiotowej sprawie wobec pozwanego, gdyż ta wierzytelność została wskazana w załączniku do umowy cesji w sposób umożliwiający jej jednoznaczną identyfikację. Zarzuty podniesione przez pozwanego są natury ogólnej i nie precyzuje on w sposób szczegółowy powodów mających przemawiać za jego stanowiskiem, iż umowa cesji wierzytelności nie doprowadziła do skutecznego przejścia wierzytelności na rzecz strony powodowej. Pozwany nie wskazuje także z jakich przyczyn należy przyjąć, że umowa nie została opatrzona podpisem podmiotów uprawnionych do jej zawarcia.

Pozwany bezzasadnie w apelacji zarzuca naruszenie przepisów wieczystoksięgowych w rozpoznawanej sprawie, tj. art. 3 i 8 u.k.w.h. Dochodzone w sprawie roszczenie było zabezpieczone hipotecznie. Strona powodowa jest wierzycielem hipotecznym, a pozwany jest właścicielem obciążonej nieruchomości. Twierdzenia pozwanego co do tego, że strona powodowa nie nabyła statusu wierzyciela hipotecznego ocenić należy jako bezzasadne. Pozwany z jednej strony jest dłużnikiem osobistym i na tej podstawie doszło do przedawnienia roszczenia strony powodowej o zapłatę – z przyczyn wskazanych już przez Sąd I instancji. Z drugiej strony pozwany jest również dłużnikiem rzeczowym, a tym samym wierzyciel hipoteczny może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości obciążonej na podstawie art. 77 zd. 1 i 79 u.k.w.h. Tym samym powództwo zasługuje na uwzględnienie w części w jakiej strona powodowa domaga się spłaty świadczenia głównego w kwocie 165.819,57 zł z tytułu niespłaconego kredytu, przy czym pozwanemu przysługuje na zasadzie art. 319 k.p.c. zastrzeżenie powołania się na ograniczenie jego odpowiedzialności do nieruchomości położonej w miejscowości S., gmina D., dla której Sąd Rejonowy w D. V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...) i do sumy hipoteki umownej zwykłej w kwocie 180.000 zł.

Jednocześnie trzeba wskazać, że roszczenie strony powodowej podlegało oddaleniu w części w jakiej domagała się ona zasądzenia od kwoty 165.819,57 zł odsetek ustawowych od dnia 13 maja 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że w przypadku gdy doszło do przedawnienia roszczenia o zapłatę zgodnie z art. 118 k.c., a odpowiedzialność dłużnika ma charakter rzeczowy brak jest podstaw do żądania odsetek na gruncie art. 77 zd. 2 u.k.w.h. W myśl art. 77 u.k.w.h. (w brzmieniu do 20 lutego 2011 r.): „Przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczenia o odsetki.”. Z powyższego wynika, że w odniesieniu do odsetek dłużnik rzeczowy ma prawo powołując się na przedawnienie uchylić się od odpowiedzialności na podstawie art. 117 § 2 k.c. Tym samym brak jest podstaw w rozpoznawanej sprawie do zastosowania regulacji o odsetkach ustawowych, tj. art. 481 k.c. Dodatkowo, wskazać trzeba, iż strona powodowa nie wskazywała, aby domagała się odsetek na podstawie ustanowionej hipoteki kaucyjnej, toteż Sąd II instancji pomija rozważania prawne w tym zakresie. Sąd II instancji z urzędu w ramach kontroli poprawności orzeczenia Sądu I instancji pod kątem zastosowania prawa materialnego, uznał za zasadną zmianę zaskarżonego wyroku w tej części. Warto podkreślić, że Sąd II instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c., przy czym sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07).

Zmiana zaskarżonego wyroku Sądu I instancji jedynie w zakresie oddalenia żądania strony powodowej co do żądania świadczenia ubocznego pozostaje bez wpływu na rozliczenie kosztów procesu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym z uwagi na treść art. 20 k.p.c. Pozwanego uznać należy za przegrywającego, zaś stronę powodową za wygrywającą, a zatem o kosztach należało orzec na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Jednocześnie również w tym zakresie zawarto zastrzeżenie dotyczące ograniczenia odpowiedzialności pozwanego na zasadzie art. 319 k.p.c.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. W pozostałym zakresie oddalono apelację pozwanego na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono w pkt 2 sentencji wyroku.

W pkt 3 sentencji wyroku zasądzone od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 4.050 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Stronę powodową należało uznać za wygrywającą, zaś pozwanego za przegrywającego sprawę. Należy zauważyć, że uwzględnienie apelacji jedynie w zakresie dotyczącym odsetek pozostaje bez wpływu na wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie, która stanowi podstawę dla ustalenia wysokości kosztów procesu (art. 368 § 2 k.p.c. w zw. z art. 20 k.p.c.). Toteż Sąd II instancji zasądził koszty postępowania w kwocie 4.050 zł, tj. koszty zastępstwa procesowego na podstawie § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265 t.j.).

SSA Anna Kowacz-Braun	SSA Barbara Baran	SSA Wojciech Żukowski